

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre . . . . . 12 kor.
 Fél évre . . . . . 6 kor.
 Negyedévre . . . . . 3 kor.

Hirdetések díja:

— centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
Földes Ede
könyvkereskedése
Bethlen-utca 2. sz. alatt.
hova ugy a lap szellemi részét illető
közlemények, mint az előt-
zetések és hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kérjük t. olvasóinkat, sziveskedjenek lapunkra előfizetéseiket mielőbb megújítani a jövő félévre, hogy a kellő számú példányok nyomtatása iránt intézkedhessünk. Előfizetési áraink: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület tagjai — ha egyszerre fizetnek elő az egész évre — a „Közérdek“-et 10 koronaért kapják.

Aratás.

A politikai lapok vezércikkjei, a választási mozgalmak és az angol-búr háború eseményei mellett a „Budapesti gabonatermés” az a rovat, melyet ez időben a legnagyobb érdeklődéssel olvasunk. Az egyes országok gabonatermelése, szállítási képessége, fogyasztási szükséglete a legfontosabb vizsgálódás tárgya s az aggodalom a szerint fokozódik vagy szűkül, amint rossz, vagy jó hírek jönnek Amerikából, Európának most gazdasági terén, majd egykor politikailag is hatalmas és veszedelmes versenytársától. A termelési adatok pontossága és hitelessége elsőrendű szükségletet képez a jó gazdára s az elemes kereskedőre nézve, különösen most, midőn tudva van, hogy milliókkal rendelkező spekulánsok az elsőrendű fogyasztási cikket képező búzával mily óriási üzleteket csinálnak, fel- vagy levertve az árakat oly óriási tömegekre, melyek egy része csak a papírosan van meg ugyan, de mert létezését vagy eltűnését tőlünk pár ezer mérföldre hatalmas buzákirályok tözsdekőre rivallja szét világszerte, váltakozó hatását a mi szegény gazdáink érzik meg.

Való igaz, hogy a termő föld nálunk aránylag a legnagyobb terhet hordozza, s a legtöbb válságnak gazdasági helyzetünk van kitéve. A fogyasztási piac árait nem mi szabjuk meg. Boraink, búzáink, juhtenyésztésünk, gyapjútermelésünk hatalmas konkurrenciával küzd. A munkáskezdő drága és kevés, népünk mégis Amerikába vándorol, helyébe pedig koldus, gyöngye, a nehéz földmunkát nem szerető és nem is értő népség kezd külföldről terjedezni. És ehhez hozzájárul még a kedvezőtlen időjárás is, minélfogva valóban nem csoda, ha gazdáink többsége mely aggodalomban van. De mégis, ha gondosabban körülbekintünk, azt láthatjuk, hogy e bajokkal szemben nem állunk egészen tehetetlenül és tétlenül s úgy az értelmes gazdák, gazdasági

egyletek, szövetkezetek, valamint ezek erőteljes támogatásával és helyes irányításával kormányunk megragadnak minden célirányos és okos eszközt, mely hátrányos helyzetünket elviselhetőbbé, kedvezőbbé tege.

A szőlők felújítása, jó vetőmag és kiváló állatok kiosztása, a cselédek és munkások biztosítása és jutalmazása, mezei munkások olcsó szállítása, kiállítások rendezése, a gazdasági egyletek és szövetkezetek támogatása, kedvezményes gabona-szállítás stb. mind arra ezelő, hogy kedvezőbb helyzetet teremtsen nehéz viszonyaink között. És hogy némi derűs vonást is vegyítsünk sorainkba, ime felemlítjük, hogy Darányi miniszter, ez a fáradhatatlanul munkás, igazán magyaros és humanus érzelű kormányfő és kiváló gazda, az aratási idő beálltával a régi, kedves aratási ünnepek felújítására buzdítja gazdaközösségünket, úgy véltve, hogy mennél bensőbb, mennél patriarchalisabb viszony van a gazda és munkásai között, annál jobb a munka eredménye s annál kisebb lesz a szocializmus veszedelme. De másfelől ez aratási ünnepek a mult idők kedves emlékeit költik fel, melyek a magyar földműves népnek régebben igazán poetikusságszerű hagyományos jelenetekben voltak megörökítve, melyek azonban lassankint elmosódtak, eltűntek, helyüket rideg, hideg munkabérfizetés váltotta fel, sokszor veszekedéssel, sőt itt-ott véres verekedéssel is. A miniszter felhívást intézett most a gazdasági egyletek elnökeihez, azon reményének adva kifejezést, hogy minden jó gazda fog rendezni, viszonyaihoz mérten, az aratás végén egy kis ünnepélyt.

„Az arató ünnep számbavehető költséget nem okoz — így szól a miniszter leirata — s a régi szokást nem is azért hagyták el, mintha az költséges lett volna, (hiszen nem az elfogyasztott ételek és italok mennyisége a fontos), hanem azért, mert lassankint elmosódott az ünnepély czéljának tudata. Az együttes ünneplés helyett a munkásoknak készpénzben vagy természetben ráadásul a legtöbb gazda manapság is kiad annyit, amennyibe az ünnepség kerülne. Az ilyen adomány rideg kiosztása azonban nem pótolja az érintkezésnek azt a közvetlenségét, — mely a munkás becsületésének a jele s nem pótolja azt a patriarchalis szíveslátást, mely oly nagy hatással van a munkás kedélyvilágára s közelebb hozza a szíveket egymáshoz. Meg vagyok győződve, hogy ha a gazdák figyelme újból felhívatik az arató ünnepek

jelentőségére, mindazok, akik tudják, hogy a gazdák helyes irányu társadalmi tevékenysége nélkül lehetetlen munkás viszonyaink rendezése, s akik érzik, hogy e tevékenykedés hazafias kötelesség — kivétel nélkül azon lesznek, hogy a régi arató ünnepek föllevenítésével a munkaadó és munkás közötti jó viszonyt bensőségtelesebbé tegyék s e révén a békés, szorgalmas munka szeretetének érzelmeit istápolják a munkások körében.”

A miniszter végül kéri, hogy mindazon gazdák nevével, akik ez évben arató ünnepet tartottak, vele folyó évi szeptember hó 30-ig közöljék.

A közigazgatási bizottság gyűlése.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága folyó július hó 10-én Csató János kir. tan. alispán elnöke alatt tartotta meg gyűlését, miután főispánunk üdülés végett távol van. Jelen voltak a választott bizottsági tagok közül: Miksa Elek, Szalánczi Lőrincz, gr. Bethlen Sándor, Zeyk Kálmán, Török Bertalan, Batta Bertalan, Hosszu László gör. kath. kanonok.

Alispánunk bejelentette, hogy a pénztári ellenőr szabadságon léven, az ellenőri teendőket végzésével Tulogdi Zoltán számvevő bizatott meg, továbbá, hogy a közigazgatási ügymenet rendes. Miksa Elek azon felszólalására, hogy faluhelyeken a kenyérsütés körüli gondatlanságok miatt könnyen támadhat tűzveszély, az alispán megfelelő intézkedéstételt helyezett kilátásba.

B. Bánffy Kazimir aljegyző előterjesztésére a földművelési miniszterhez felirat intéztetik, hogy az erdőőrök és pásztorkok felelősségének a végéből, hogy az erdőkihágások megállapításánál hiteles tanúságot teheszenek.

Az állami főállatorvos előterjesztésére Vizakia város a szabályszerű állatvásári díjszedésre, Borberek község engedély nélküli állatvásárok megszüntetésére, M.-Igen község szakértő vágatási biztos kirendelése végett az alispán utján utasítottatnak.

Cirner Ákos aljegyző előterjeszté a cs. és kir. kincstár panaszát a gyulafehérvári köztetetőben emelt sirbolt építése miatt. Miután a köztetető a város tulajdonát képezi s a jelzett sirbolt felépítésére a városi hatóság jogosan adott engedélyt, melyhez a cs. és kir. kincstárnak hozzászólása nem lehet, — a panasz elutasítottatik.

TÁRCZA.

Márton gazda házasodik.

Lehetséges-e? Hogyan is eshetett ez meg? Valóság legyen, hogy Timár Márton uram megházasodjék?

Ugyan, ugyan, micsoda furcsaság van ebben? Hát nem lehetséges, hogy egy ötven éves, javakorabeli, még eleterős és elég kellemes külsővel bíró férfi, akinek van is miből eltartania az új asszonyt, hát — kérem — miféle csoda van abban, ha egy ily férfi megházasodik?

Csak hogy Márton gazdánál mégis meglepetést okozott ez az elhatározás. Mindenki komoly, elzárkózott természetű, tán — Isten bocsáss — embergyűlölőnek ösmerte őt, s mégis, mégis, deresedő fejjel határozta el magát, hogy fiatal, csinos asszonyt visz a házba.

Hogy ez hogyan esett, ime elmondom:

Timár Márton jómódu paraszt szülőknek volt gyermeke. A kis fiú, a többi játszó pajtasaitól eltérőleg, nem az iskola környékét, hanem bent az iskolaszobát is szerette fölkeresni. Volt is nagy tisztelete a kis Marczinak. Még ki sem látszott jóformán a földből és már is úgy irt, olvasott és számolt, mint a gondolat; mire pedig kijárta a négy iskolát, olyan tudós emberke lett belőle, hogy a többi parasztság csak úgy járt a csodájára. Meg is irta ő bárminek levelét, akár öles legyen, mégse fáradt bele.

Marci, mikor végigjárta a falusi iskoláját, nagyobbra vágyódott, belekivánczolt a nagyobb iskolába. Addig könyörgött, siránkozott, míg apja, az egyszerű földműves, rászánta magát, bevitte a megye székvárosába; ott volt

az a nagy iskola, ahova már legénysorba való ifjak jártak.

— Nem jó dolog lesz ebből — szokta mondani az öreg Timár. — Marci tudakosságra adja a fejét, nem is fogja az meg szivesen az eke szarvát.

Tehát Marci bevitte ebbe a nagy városba, valami jó atyafiaknál el is helyezték, de még az édes anyja el is látta vagy egy hétre való pogácsával, nem lesz tehát hiánya a gyerekeknek.

Marci itt is megálta a helyét, jó diák lett belőle. Mikor pedig két év múlva az ő jó édes anyja meghalt és haza jött a temetésére, már egész uri fiú lett belőle. Csak hogy Marci számára nem sok jót irtak a sors könyvébe.

Édes apja, jó házastársa elvesztése után, betegeskedni kezdett. Folyton hívogatta is az ő fiát haza. Nem neki való a tanulás; jobb volna, ha a gazdaságban otthon utána nézne a cselédségnek, rendjén végzik-e a dolgot? Tökre megy ám a jószág, minden, ha utána nem néznek; pedig a gazda nem igen nézhetett, ott-hon nyomta az ágyat. Úgy történt, hogy Marci még alig végezte be a négy latin iskolát, haza kellett mennie: apja is meghalt.

Ő volt a legnagyobb testvérei közt. Így ragadt otthon Marci.

Ott volt az ősi birtok, a falun kívül, az országot mellett. Itt élte napjait a már ifjúvá nőtt Márton, elégedetten magával és a világgal. Még a faluba sem járt, ha csak Isten házába nem ment el egy-egy vasárnap. Akkor is nem csatlakozott a többi legényekhez. Más kíváncsi, reményei voltak neki. Szeretett volna ta-

nulni, ismereteket gyűjteni, de a sors ellőkte őt a maga választott pályájától . . . felig művelt emberré lett.

Multak az évek. Márton magába zárkózott maradt. Nem törődött a külvilággal. Kis testvérkéit felnevelte, ezeknek élt. Ezek is felnőttek; a lányokat férjhez adta, a fiuk elszármaztak hazulról; így maradt ő egyedül. Így lett ő ötven éves.

Márton nem nősült még eddig. Részint a testvérei kedvéért nem tette, másrészt nem is talált a környéken magának való feleséget.

Hej pedig nem jó dolog az, hogy idejekorán élet-társ után nem nézett.

Ott állt most a kapu oszlopának támaszkodva, végig nézett a csak ritkán járt országuton, tekintete elbarangolt messze-messze távolba, hol tán boldogabb emberek laknak nálánál. Így szokott ő elmerengeni órák hosszáig, ha ideje engedte; így tett ma is.

Már leszállt az esti szürkület, mikor Márton egy női alakot látott maga felé közeledni, ki valamit cipelt a vállán; avagy dehogy is látta, csak akkor vette észre, mikor már ott állt meg előtte, lekapva válláról hárfáját is énekelni kezdett. Szinte rosszul esett neki, hogy merengésében háborgatják; haragos mozdulatot tett, mire szegény teremtes felszedte hangszertét és utnak indult megint, bánatos szemével szemrehányó pillantást vetve a komor gazdára. Márton gazda meglátta ezt a pillantást, jó szívet bántotta a fájdalmas tekintet. Miért és utasította el? Hátha éhes, fáradt? Visszaszólította.

— Hová mész? Tán késő is volna, fordulj be házamba; találsz itt vacsorát és rövid pihenést.

Vincenci Károly aljegyző legeltetési ügyet adott elő. Elhatározottat a szentbenedeki kör közsegei kérelmére, hogy mindennapi postajárat engedélyezése végett felterjesztés tétessék.

Horváth Miklós főszámvevő jelenti, hogy a házi pénztár megvizsgáltatott a múlt hónapban. Javaslatára több községbeli felhajtathatlan köztuti pótdadó leírattott; miután azonban nagyon feltűnt, hogy a buzdi, monorai és preszakai körjegyzőség községeiben a leírt összegek túlmagasak s ennélfogva vagy az eloirásnál, vagy a felhajtásnál a kellő pontosság hiányzott, — az alispán felhivatott kellő vizsgálat elrendelésére.

Reinbold Olivér kir. tan. pénzügyigazgató jelentése szerint június havában befolyt: egyenes adóban: 60,581 kor. 23 fill., hátralek: 2 millió 23 ezer 745 kor. 11 fillér.

Országos betegápolási pótdadóban befolyt: 1331 kor. 81 fill., hátralek: 27,196 kor. 16 fillér.

Hadmentességi díjban befolyt: 693 kor. 93 fill., hátralek: 187,431 kor. 49 fillér.

Ital- és fogyasztási adóban befolyt: 10,212 kor. 62 fill., hátralek: 20,611 kor. 65 fillér.

Illeték hátralekban befolyt: 9048 kor. 58 fill., hátralek: 663,579 korona.

Illeték egyenértékben befizettetett: 427 kor. 60 fill., hátralek: 36,247 kor. 55 fillér.

Ez idő szerint az általános jövedelmi pótdadó, fegyveradó és hadmentességi díjak kivétele van folyamatban, mely munkálat azonban e hó folyamán be lesz végezve.

A pénzügyigazgató előterjesztésére több adóhátralekos ellen dologi végrehajtás lett elrendelve és számos felhajtathatlan adó leírva.

Tóth Miklós árvaszéki elnök jelentése szerint a megyei és városi árvaszékek ügyei rendesen vezetettek.

Albert Iván kir. főmérnök jelentése szerint az állami közutak jó karban vannak, ambar a sűrű záporok és felhőszakadások sok akadályt okoztak, különösen Zalahna vidékén. Bucsum-Cserhuban és Kerpenyesen az építkezések folynak az előfordult nehézségek dacára. Kivánatosnak tartja a vízmosott területek biztosítását, befásítását. A fedanyag szállítása iránti tárgyalások részben jártak sikerrel, de a biztosítás iránt a lépéseket megette. Örvedetes körülményként jelenti, hogy a róm. kath. püspökség a Drombárnál tervezett híd építésének ügyét ismét felvette s remelhetőleg sikerrel keresztül is viszi. Előterjesztett továbbá több építészeti ügyet, valamint a megyei kórházi bizottság előterjesztését a kórházi orvosi lakás kibővítése végett 2800 korona költséggel.

Dr. Magyar Károly főorvosi jelentése szerint június havában az egészségügyi állapot kedvezőtlen volt; számarhurut 5 községben; vereshimlő Tövisen, Nagy-Enyeden és Vizaknán; ronszó-toroklob 14 esetben; vörheny, hagymáz, vérhas, hólyagoshimlő, trachoma a tót munkások között észleltetett. Meghalt: Nagy-Enyeden 17, Gyulafehérvárt: 20, Abrudbányán: 12, Vizaknán: 8, Balázsfalván: 5, Maros-Ujvárt: 8, Tövisen: 9, Zalahnán: 4 egyén. A vármegyei kórházban ápolatott: 75 beteg, meghalt: 2, ápolás alatt maradt: 29 beteg.

Elekes Lajos kir. alügyész jelentése szerint a fogházak állapota kielégítő.

A lányka ott is maradt és másnap hálálkodva köszönte a gazda jószívűségét, mielőtt utját folytatná. Csak most vette Márton szemügyre a csinos lányt. Nem, ez nem közönséges koldus, aki énekelve jár faluról-falura; ez a mélabus arz más mutat. Megindult Mártonnak a szíve a leányzó. Kikérdezte, hová, merre megy, mi ezéja, anynyira, hogy ismét ott marasztotta, majd akad neki valamelyes dolga a ház körül. Ott maradt tehát; rég feltörte gyenge lábát az országot, ott maradt az szívesen.

Márton gazda csak elnézte, mily örömmel dolgozik az idegen lány. Este pedig munka után, ha bus dalait énekelgette és hárfáján kísérte, szívesen hallgatta.

Igy teltek a napok. Márton nagyon megszokta a leányt. Nem eresztette el. Így maradt Erzsébet továbbra is a háznál. Márton megkedvelte az okos és gondos leányt. Elbeszélgettek esténként jóról-rosszról, miegyéből. Volt is mit beszélnie a sokat látott leánynak. Előkelő szülők gyermeke volt. Anyja olasz nő volt, onnét hozta katonáskodó apjához Magyarországra, szülei korán elháltak, egyedül maradt. Zenéhez, énekhez értett valamit. Így kereste meg kenyerét, faluról-falura járván...

Már egy éve vala Erzsébet mint házvezetőnő Márton uram házában. A házigazda nem komor többé. Egészen új élet költözött Márton gazda portájára.

Márton szíve se üres már. Nagy vonalom, szeretet van benne a lány iránt és Erzsébet is megszerette a jólelkű, derék gazdát.

Márton gazda házasodik...

Révész Sándor.

A hivatalos ügyekben távollévő Halmágyi Ferencz kir. tanfelügyelő jelentését Gáspár János vm. főjegyző terjesztette elő, mely szerint több iskola zárvizsgáján volt jelen. Tanítóváltás volt Verespatakon, Alamoron. Nyugdíjba léptek Szőke Sándor m.-csesztvei állami, Ruzs György gergelyfői gör. kath. és Moldován Gyula táteji gör. kel. tanítók. A krakkói ev. ref., a marosportusi róm. kath. és a m.-sztkirályi ev. ref. iskolák államosítása iránt a lépések megtétettek.

A városi árvaszékek megvizsgálására Tóth Miklós árvaszéki elnök küldetett ki.

A nagyenyedi műkedvelő-társulat 53-ik előadása.

Ne álmétkodj, oh kegyes olvasó, hogy e zajos eleven-séggel, vidám életkedvvel alakult társulat már 53-ik előadását tartotta meg, és ne kérdezd szinpadí deszkáinak és díszleteinek se életkorát, se jó- és balsorsát. Ilyes kicsinyességek csak zavarnak igaz és őszinte örömet, mert feltesszük, hogy részt vettél az „53-ik” előadásban, mely f. hó 10-én volt a sétatéri nyári tánc-helyiségben. Ez a helyiség, mint fájdalommal tapasztaltuk a színi hatás egyik kitűnő eszközének, a záporpróbanak megtartására igazán alkalmas, és mi csak sajnálni tudjuk, hogy ezen különlegességre is a t. műkedvelő-társulat nem hívta fel közönségünk figyelmét, amit pedig megérdemeltünk volna, mivel ezt a nyári „szinkört” zsufolásig betöltöttük Budapest, Trencsén, Tövis és Vizakna szépeinek segítségével. A zápor kopogása tehát ezúttal éppen nem várt zajos meglepetés számba ment, s hogy nem fogadtatott valami különös tetszéssel, oka az volt, hogy meglepetésünket és tetszésünket sokkal fokozottabb mérvben kötötte le az előadás. Milyen jó darab és milyen pompás szereplők! Csiky Gergely, az életteljes alakok és társadalmi élet ritka bravourous ismerőjének egyik legjobb vigjátéka, „A nagymama”, volt a darab s a régi, az új és legújabb társulati tagok a szereplők. A társulat fénykorát láttam visszatérni a szerepek életteljes felfogásában. az előadás könnyedségében, a jellemző alakításban. Persze a szinpad kicsisége némileg gátolta a mozdulatokat, az ensemblet, a berendezést, de hát ezen oly könnyű volna segíteni, ha lenne 60.000 forint = 120.000 korona pénzeszkének, amennyibe egy csinos, tágas szinkör kerülhetne; de hát a műkedvelő-társulatra még nem hagyott egyetlen milliomosunk (?) sem örökséget s néhány száz forint tőkéjéből még nem vásárolhatta meg a „minden második sorsjegy” közül azt, amely fonyereménnyel örvendeztetné meg. Elég az hozzá, hogy az életet, a világot jelentő deszkákon feltűnt ismét a mi egykori drámai szendek, majd hősnők, eg. szerszind társalgási vigjátékaink kedves alakja mint: „nagymama”, megtartva kellemes csendű hangjának változatos eszevegését és finom, elegáns játékát. Bizony Krismanits Vilmosné ő nagyságának jelenetei Ernővel és különösen Mártával bizonyítják, hogy nemcsak kitűnő műkedvelőt, hanem önkénytelen hatásánál fogva a pompás műkedvelő növelőt, fejlesztőt bírjuk benne. Oh de ez a fatális zápor! mily brillians jelenetet rontotta el Örkenyi ezredessel az utolsó felvonásban!

Hiszen a régi, kedves emlékek felulását jelezve, csak nem kiálthatták túl a boszantó fedélkopogást! Már ezért a jelenetért is kérjük a darab ismétlését, de határozottan „szép időben”! A darab másik főszereplőjét, „Máthát”, Folyovich Annuskát, gyönyörűség volt nézni és hallani. Amint elbeszélte az ő kicsike korából megmaradt szinpad emlékeit, amint reá ismert nagymamájára, amint határozottan fellépett Örkenyi ezredessel szemben, — azok mind igaz, hű kifejezői voltak érzelmeinek, tudásának, fényes tehetségének. Három pompás alak osztozott még a közönség tetszésében és tapsáiban: „Tódorka” — Baranyai Károly, egyszersmind buzgó rendező, „Örkenyi nyug. ezredes” — Cirner Ákos, és „Kosztá Samuel” — Müller Zoltán. Általában feltűnt Müller Zoltán, ez a kedves, csendes fiatal, ki első szinpadí kísérletében oly brillians alakítást nyújtott, hogy ez alakok híres személyesítője: Gabányi is tapsolt volna velünk. Aki első fel-lépésekor jellemzetes felfogással, túlzás nélkül ilyen pompás alakot tud bemutatni, annak — mert alapos tanulmányt és tehetséget árukt el — nemcsak a szinpadon, hanem az életben is jövője lesz. És látni kellett Örkenyi és Kosztá, e két veterán között azt a friss virágzást: Cirner Ellát (Piroska), mikor kedves kacagó hangján kérdezi: „Ismét csillapítják egymást? Kőnyű lesz neki ilyen kezdet után fejlődni. Még egy új, sokat ígérő ifjú szereplő lepett meg: Winkler Lia, ki oly helyes felfogással, ügyes alakítással és beszéd-modorral játszta Langó Serafinej nevelőnő nem könnyű szerepét, ki már 24 év óta várja Tódorkával való boldog jegyességének végét, hogy mindenkit kellemesen lepett meg.

Igazi kabinetalakok voltak: özv. Bajnovichné — „nő-

nevelő-intézet-tulajdonosnő”, és Kovács Irma — „Gömbösbosné”; pedig ez utolsó szerep sok figyelmet és ügyességet igényel. És most álljanak elő fiatalaink: „Ernő” — Folyovich Jóska, és „Kálmán” — Magyar Ferencz, akikért bomlottak azok a szépséges leányok, akiket oly igazán szeretett a „nagymama” s a dörgő hangú ezredes! Igazán csinos, kedves fiúk voltak s Ernő különösen az első felvonásban oly könnyedén játszott, hogy nagyon ajánlom: ne keveredjék valami színészfamília szépséges kisasszonykái közé, mert elcsipik s elviszik „primo-amorosanak”. Komoly munka mellett nálunk is betöltheti majd ezt a nehéz szerep-kört! És végül: ne tessék oly szerényen felre állani lángszakállú „pin-czer”! Az a pár szó és ügyes megjelenés megérdemli a megfelelő borraivalót: egy „bravot”!

Az egész előadásban az első felvonás volt a legjobb; ezt az eső sem zavarta, de másfelől olyan kedves, cukros babák voltak a „nőnevelőben”, hogy vidám eleve-ségük méltán csábitthatott egy fiatal kis „tanár urat” vakmerően komoly leczkézésre! Taps, virág-csokor, éljen zse, kihívás bőven volt s a telt kassza jövedelmén az ev. ref. és a r. kath. templomok osztozkodnak.

Tanügy.

Figyelmeztetés a Bethlen-főiskolába az 1901—1902. iskolai évre való beiratkozás tárgyában.

Év kezdete, tanulók felvétele. Az 1901—1902. iskolai év ünnepélyes megnyitása szeptember 5-én d. e. 10 órakor lesz.

A helybeli tanulók szept. 1-én, a vidékiek szept. 2—4. napjain iratnak be s rendeztetnek el; a tanítás kezdete szept. 5-én délután 2 órakor.

A felvétel céljából az osztályukat sikerrel végzett, felsőbb osztályba lépő tanulók, Értesítőjüket otthon benutatván és aláírattván, annak a „Jelentés” és „Ké-relem” rovatát kitöltik s augusztus 1-jére az Igazgató-sághoz beküldik. A „Kérelmek” rovatba beírandó a díj-mentesség, táptintezeti ellátás és ágyhely kérés, vala-mint az is, hogy kinek a felügyelete alá (privátájára) kívánkoznak és a szülők a felügyelet jutalmazására, egész évre, mely összeget ajánlanak.

Hasonló módon s szintén augusztus 1-jére folyamod-nak fölvételért az osztályismétlésre utasított visszajö-vendő tanulók is.

Az egy elégtelennel javító vizsgálatra utasított tanu-lók Értesítőjüket július 10-ükéig küldjék be; kerel-mükben jegyezzék meg, hogy azon esetben, ha a javítás sikerül, vagy nem sikerül, kéri-e fölvételüket az inté-zetbe és a benlakásra, jövő évre.

Ugyanezt teszik a két elégtelennel javító vizsgálatra bocsátást kerő tanulók is, azzal a különbséggel, hogy Értesítőjökkel egyszerre a méltóságos Igazgatótanács-hoz Kolozsvárra címezett, fölszerelt kérelmet is kell beküldeniök a gimn. igazgatósághoz; kérelmükben ki-mutatják, hogy tanulási hátramaradásuk saját hibá-jokon kívül történt.

A javító vizsgálatok, díjtalanul, augusztus hó 31-én tartatnak.

A gimnázium I. osztályába lépő s felsőbb osztályába más intézetből jövő tanulók keresztelő-levelet, ujrail-tási bizonyítványt és az 1900/1901. évről szóló iskolai bizonyítványt tartoznak hozni, s ha szükségesnek lát-szik, felvételi vizsgálatot kell kiállaniok, melyert 20 korona vizsgálati díj fizetendő. Az I. osztályban kilencz éves kort be nem töltött tanulók semmi esetre sem, tizenkét évet meghaladottak pedig rendszerint nem vehetők fel.

Az ujon jövő tanulóknak is érdeklőkben áll augusztus 1-éig jelentkezniök; ha azonban hely marad számukra, szeptember 2—4. napjain, előleges jelentkezés nélkül is, fölvételnek.

A fogimnázium V—VIII. osztályu benlakó növendé-keire nézve az egyenruha, ami egyelőre blouzból és sipkából áll, az 1901—1902. iskolai éven kezdve köte-lező, aminek fedezésére a tandíjfizetéskor 20 korona fizetendő a díjkezelő tanárnál.

Az iskolai díjak fizetésének szabályzata, a díjmen-tességért és ösztöndíjért való folyamodás az iskolai „Értesítőből” megtudható.

Benlakásra csakis 9 éves kort már betöltött tanulók vétetnek fel. Az ujon jötteknek orvosi bizonyít-vánnyal kell igazolniok, hogy lappangó és ragályos be-tetegséggel nem zavarják meg az egészség-ügyet az in-tézetben.

Benlakó tanulók fölszerelése: legalább 4 rendbeli fehérnemű (ing, lábravaló, zsebkendő), 1 pária, 1 éji takaró, 1 ágytakaró, 1 szalmazsák, 2 páruahej, 4 le-pedő, törülköző kendő, fésű, ruha-, csizmahef sít, alkalmas ruházat és lábbeli, melynek javításáról, vala-mint a fehérneműek mosatásáról s ágybeliek tisztasá-gáról a szülők időszakonként előre gondoskodni tartoznak.

Élelmelés. A bennlakó gimnáziumi és elemi iskolai tanulók élelmeléséről maga az intézet gondoskodik a bennlakással kapcsolatos konviktusban.

A konviktusnak tehát minden bennlakó tanuló kötelezett tagja. Kivételt csak azok képezhetnek, akiknek szülői a városban laknak, vagy akik rokonuknál kapnak kosztot, esetleg azok, akiknek a konviktus díj fizetése teljességgel nem áll módjukban.

A konviktus tagjai teljes díj fizetők és egész vagy részkedvezményesek.

A teljes díj fizetők az egész iskolai évre 160 koronát fizetnek.

A díjtalanok csak a minden tagra kötelezhető minden évben a belépéskor fizetendő 2 korona fölszerelési díjat fizetik.

A részkedvezményesek következő fokozatok szerint fizetik a díjakat.

1. A $\frac{3}{4}$ kedvezményesek egész évre 40 koronát;
2. a $\frac{1}{2}$ " " " 80 "
3. az $\frac{1}{4}$ " " " 120 "

Kedvezményes hely van összesen 80, s ez a szám egyenlően oszlik meg ugyan a négy fokozat között, de az egyes fokozatok netalán üresen maradó helyei a többiek javára számíttatnak.

A kedvezményes helyeket elnyerhetik a kifogástalan viseletű, ref. vallású szegény tanulók, még pedig:

az első és második foku kedvezményt a jeles, illetőleg jó osztályzatúak;

a harmadik és negyedik foku kedvezményt azok, akiknek osztályzata, általános elégséges mellett, legalább fele részben jeles, illetőleg jó.

A ref. papok és kántortanítók fia részére a díjakból, kenyérpénz czímen 20 korona leszámíttatik

A díjakat 8 (nyolc) egyenlő részben előre kell befizetni minden hónap öt első napján a konviktusfelügyelő tanárnál az igazgató tanártól kapott fizetési bárczával, amely egyszersmind nyugtatványul szolgál. A díjak nagyobb részletekben is fizethetők.

Értesítés. A tiszai ág. hitv. evang. egyházkerület eperjesi kollégiumának jogakadémiajában az 1901—1902 tanévre a beiratások f. évi szeptember 1-étől 12-ig eszközöndők; az előadások pedig szeptember 16-án veszik kezdetüket. Utólagos felvételnél szept. 13—15-ik napjain dekáni, azután pedig tanári-kari engedéllyel lehet helye. Azok az egyéves önkéntesek, akik tényleges katonai szolgálatukat f. évi szeptember hó végén fejezik be, október 1—8. napjain iratkozhatnak be.

A vizsgálatok határideje szeptember hó 1-étől 15-éig terjed.

A jogakadémiai hallgatók általában részesülhetnek a kollégium kebelében fennálló tápintézet kedvezményeiben. (Az erre nézve megállapított félévi díjak a következők: ebéd és vacsoraért 62 kor., ebédért 38 kor.) Az erre érdemesek igényt tarthatnak a kollégium által évenként kiosztatni szokott ösztöndíjakra; valamint a szegénysorsuak tandíjmentességre, tápintézet díj elengedésre s a jelentékeny alaptőkével rendelkező „Jogász segély-egylet” támogatására számíthatnak. A jogakadémiai ifjúság, valamint a kollégiumi nagy könyvtár a hallgatóságának rendelkezésére fog állani.

Mindennemű felvilágosításokkal szívesen szolgál Eperjesen, a jogakadémia igazgatósága.

A sz.-udvarhelyi m. kir. áll. kő- és agyagipari szakiskola négyéves tanfolyama alatt növendékeit ezen két iparágban elméletileg és gyakorlatilag képzett iparossegédek, iparosokká neveli, kiváló kedvezmények által lehetővé teszi, hogy a szűkös anyagi viszonyok között élő szegény ember gyermekét nagyon kevés költséggel, esetleg ingyenesen tudja ezen ipari pályákon kiképeztetni, az intézetben együttlakással (internatussal) összekötött közös étkezés (convictus) van szervezve. Az egész évi étkezés (11 hónapra) ára 179 kor. 52 fill., mely összeg egyszerre, vagy havonként is fizethető. Felvételnél oly növendékek, kik a gimnázium, realiskola vagy polgári iskola 2 osztályát, avagy az elemi iskola 6 osztályát sikeresen elvégezték és 12. életévüket betöltötték. Szegénysorsu tanulók részére több ösztöndíjas hely van. Folyamodványok legkésőbb f. évi augusztus hó 10-ig a szakiskola felügyelő bizottságának czimezve Hargita Nándorhoz, a sz.-udvarhelyi m. kir. áll. kő- és agyagipari szakiskola igazgató-tanárhoz nyújtandók be.

Vegyes hírek.

— **Dr. Werner Gyula orsz. képviselő** f. hó 13-án városunkba érkezett, s innen pár napra választói körébe megy.

— **Adományok a Bethlen Gábor szobrára.** A Nagy-Enyeden fölláttatandó Bethlen-szoborra állandóan szépen folynak az adakozások. Legujabban a magyar

arisztokrácia kezdő fölkarolni a szobor eszméjét s mint minden hazafias mozgalomból, ebből is ki akarja venni az őt megillető részt. Így gróf Károlyi Sándorné sz. Korniss Clarissa grófnő 1000, az az ezer koronát adományozott a diosó fejedelem emléksobrára nemes szíve és fenkölt honleányi érzelmei kifejezésül. E fölemelő példa hatása alatt bizonyára sokan fogják követni a nemes grófnőt, ezzel is igazolva honleányi érzelmeiket.

— **Dr. Varró László** polgármester, városunk fontos közügyei, különösen az elemi iskola, vízvezeték, állami szőlő-telep stb. érdekében a fővárosban időzven, az érdekelt körökben szerzett tapasztalatokkal gyarapodva, f. hó 13-án hazaérkezett s átvette az ügyek tevékeny vezetését.

— **Vármegyénk alispáni állására** való jelölés céljából Gyulafehérvárt nyilvánult mozgalom eredményeképpen folyó hó 12-én városunk törv. hatósági bizottsági tagjai közül számosan értekezletet tartottak, melyen a Hegyaljáról, Maros-Ujvárról is többen vettek részt. Az értekezlet elnökül nt. Szilágyi Farkas ev. ref. lelkész, jegyzőül dr. Garda Kálmán ügyvédet kérve fel egyhangulag Szász József nagyenyedi főszolgabíró kiáltotta ki alispán-jelöltül.

— **A nagyenyedi Épületlakatosárugyár** rt. igazgatósága a rendkívüli közgyűlés megbízása és feltevélei alapján tárgyalásba bocsátkozott a kolozsvári „Vasárugyár” rt. alapítóival az egyesülésre nézve. Az egyesülés módjaitra nézve általában megegyezésre jutottak. Csak egy pontra nézve maradt még függőben a teljes megegyezés. Ugyanis a kolozsváriak azt kívánják, hogy a gyár jövője iránt való bizalom kifejezése vegett Nagyenyedről 10—12 ezer forint értékben részvény jegyzetessék. Ha ez a feltétel teljesülhet — a mire kedvező kilátások vannak — akkor az egyesülés összes előkészületei megtörténtek; s mielőtt az új részvénytársaság alaptőkéje jegyezve lesz, hihetőleg még ez év őszén, az új vállalat is megkezdí gyári üzemet Kolozsvárt.

— **Nyári vigalom.** A marosújvári ev. ref. egyház Maros-Ujvárt a „Liget” fedett tánchelyiségeiben 1901. évi július hó 21-én, a templomberendezés javára zártkörű táncestélyt rendez. A rendezőség szerencsés volt védnökökül megnyerni: Gr. Teleki Ádám és Bethlen József né ő méltóságait. Védnökökül: Gr. Teleki Károly, gr. Teleki Mihály, gr. Teleki Ádám, idsb. br. Zeyk József, gr. Bethlen Sándor, gr. Bethlen József, gr. Tholdalagi László urakat. Elnökökül pedig: Fritz Pál, Felix Károly, Thomas József, Ciccimarra Richárd, Szabó Albert, Bójtse Kálmán, Janesó Lajos urakat.

— **Bánffy Dezső báró és osztálytársai.** Bánffy Dezső báró főudvarmester, volt miniszterelnök, most negyven éve tett érettségét a kolozsvári kollégiumban. Negyven év elmúltával az akkor érettségizettek összehívták Kolozsvárra találkozóra. Soraik azóta megtörténtek, közülük 16-an meghaltak és pedig a 16 közül kettő öngyilkosság által. A megmaradtak közül 11-en jelentek meg a találkozón, hárman elmaradtak. A találkozón jelen voltak a következők: Bánffy Dezső b. udvarmester, Szunyogh Sámuel birtokos K.-Sz.-Királyt, Bárdy Zsigmond körjegyző Sajó-Szt.-Andráson, Gáspár Samu ev. ref. lelkész Kolozsmegyében, Gaál Gyula birtokos Kalyánban, Vince Miklós nyug. törvényszéki bíró Arad, Márton János birtokos Ny.-Szt. Anna, dr. Bereczky Endre budapesti ker. orvos, Pogány Károly Krassó-Szőrénym. főispán, Zilahy Kiss László főszolgabíró Szilágy-Cseh. Hécey Lajos erdőfelügyelő Kolozsvár. A találkozó egykori tanárai közül már csak kettő él: Gyulai Pál és Fazakas József, aki most képezdei tanár. Az „ifjak” a kolozsvári ref. kollégium nagytermében találkoztak, ugyanott, ahol ezelőtt negyven évvel az érettségén izzadtak. Most persze erősen érettek gyanánt jelentkeztek és a kollégium mostani igazgatója, Sárkány Lajos, aki őket üdvözölte, hozzájuk képest rendkívül ifjú embernek tetszett. A találkozón Herepey Gergely ref. lelkész imát mondott, Fazakas tanár pedig meghatóttan emlékezett meg régi tanítványairól. Aztán lementek a kollégium kertjébe, megnézték a helyeket, hol egykor a kollégiumi szabad órákat töltötték. A régi fak szomszédjában azóta új, erős tölgyek nőttek s csak a nagy egyenes út maradt meg abban a vonalban, mely a belső kuria kapujától a külsőig vezet és a régi templom egyik falával errefelé támaszkodik. A negyven év nagy tapasztalatai után itt sétálgatva visszaidéztek emlékeztükbe az aranyos ifjukt.

— **A soklábu katona.** Mulatságos katona-históriát olvasunk egy londoni újságban. Egy fiatal angol tiszt, aki honfitársaival egyetemben nagy fáradságot fejtett ki a burok elpusztításában, — sajnos — hiába próbálkozott azzal, hogy magának a hadjáratból tőket kovácsoljon. A napokban ugyanis ezt írta atyjának: „Kedves atyám! Küldj nekem haladéktalanul 50 font sterlinget. A legutóbbi ütközetben elvesztettem a lá-

bamat s most a kórházban fekszem pénz nélkül.” Az apát azonban — úgy látszik — nem hatotta meg túlságosan a fia szerencsétlensége, mert a levele így válaszolt: „Kedves fiam! Ez már a negyedik láb, amelyet a háboruban elvesztettél. Pénzt — fájdalom — nem küldhetek neked, mert magam is szűkiben vagyok. Igyekezzel tehát, hogy a még megmaradt lábaiddal tovább juthass.”

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részvénytársaság könyvnyomdájában

Fogorvos

PERL JÓZSEF

American Dentist a napokban Nagy-Enyedre érkezik és pár napig a „Két Hattyú” szállodában fog rendelni. 3534 1—1

BALLA BÉLA

friss hus és hentesárú üzlete
NAGY-ENYEDEN.

Vanszerencsém értesíteni a nagydémű fogyasztó közönséget, hogy javítás alatt volt üzletemet egészen a mai kor igényeihez emelve, összetett igyekezettel fogok törekedni, hogy ugy a helyi, mint vidéki tisztelt vevőim teljes megelégedését kiérdemeljem.

Üzletemben kapható naponta frissen vágott **marha-, borju-, sertés- és juh-hus** a legjobb minőségben, ugyszintén saját olvasztású **sertés-zsir, fehér, füstölt, paprikás és kolozsvári szalonna** néven ismert **császár-hus**; továbbá mindennemű finom **kolbász-áru, sonka, szalvaládé, virsli, szóval** mindenféle hentesáru.

Kegyes pártfogásukat kérve kiváló tisztelettel

BALLA BÉLA.

3533 1—1

341—1901. tkvi.

Árverési hirdetmény kivonata.

A nagyenyedi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Arz Albert nagyszabonyi ügyvéd által képviselt nagyszabonyi általános takarékpénztár és a 2829 1900 tkvi. számú végzéssel csatlakoztatott Benedek Sámuel nagyenyedi végrehajtónak Keresztes Pál marosludasi lakos gyám által képviselt kiskoru Keresztes Mariska, Teréz és Ilona marosludasi lakosok végrehajtást szenvedő elleni 560 korona 36 fillér tőke és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nagyenyedi 969. számú tkben végrehajtást szenvedettek nevében foglal. A + 1069., 1070 hrsz. fekvőkre összesen 1900 kor beesárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok 1901. évi július hó 29-ik napján délelőtt 9 órakor alórti telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok 10%-t készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-ez. 42. §-ban jelzett árfolyam-mal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elism. érvényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságtól.

Nagy-Enyeden, 1901. január hó 27-ik napján.

Dr. Ács Jenő,
kir. aljbíró.

3538 1—1

623. 1901. v. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törv.-ezikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbírósa 1901. évi 441. számú végzése következtében bécsi lakos dr. Ludvig Sándor ügyvéd által képviselt nagyenyedi lakos Leopold Helén javára Simalya Mihály nagyenyedi lakos és fia ellen 203 kor. 42 fill. s jár. erejéig 1901. évi június hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján foglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 60 garnitúra ággyterítő, 20 drb paplan nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbírósa 1901. évi V. 441 2. sz. végzése folytán 203 kor. 42 fill. tőkekövetelés, ennek 1901. évi október hó 1. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{2}$ díj és eddig összesen 36 kor. 47 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Nagy-Enyeden alperesek főzleteik helyiségében leendő eszközökre 1901. évi július hó 24-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az ériutott ingóságok az 1881. évi LX. t.-ez. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén beesárban alul is el fognak adatni.

Kelt Nagy-Enyeden, 1901. évi június hó 25-én.

Gajzágó Simon,
kir. bír. végrehajtó.

3532 1—1

Ha látlak, oh Zacherlin, a szívem is dobban;
De nem fogadlak el, ha kínálnak tokban,
Tokban ami van, haszontalan dib-dáb;
Attól ugyan nem döglök se féreg, se a sváb.

Zacherlin üvegben! Ez az igazi szer!
Legyen áldott, aki készíti, százszor és ezerszer,
S valahol függ a Zacherlin-plakát:
Ott kapható Zacherlin egész éven át.